

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Akcioni plan za realizaciju Nacionalnog programa zaštite potrošača (2015-2018), za
period jul 2017 – jun 2018. godine

I Ostvarivanje zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i dalje unaprijeđivanje pravnog sistema zaštite potrošača

Aktivnosti nadležnih organa i institucija u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i dalje unaprijeđivanje pravnog sistema zaštite potrošača, zajedno sa dinamikom ostvarivanja tih aktivnosti, razvrstane su u sedam cjelina i to: Nadzor nad sprovođenjem ZZP i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, Evidentiranje i praćenje žalbi potrošača, Usaglašavanje zakonodavstva, Unaprijeđenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite potrošača, Saradnja sa drugim nosiocima zaštite potrošača, Dalja podrška vansudskom rješavanju sporova potrošača, Saradnja i dalje unaprijeđivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO).

I Inspekcijski nadzor u oblasti zaštite potrošača u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača (ZZP) i drugih zakonima koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača – zaštita ekonomskih interesa potrošača		
Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Vremenski okvir/indikator
1.Nadzor nad sprovođenjem ZZP i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača		
1.1. Nadzor nad sprovođenjem ZZP i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača (zaštita ekonomskih interesa potrošača) u skladu sa utvrđenim nadležnostima iz Odluke o organima nadležnim za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača („Službeni list CG“, broj 50/15)	Uprava za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
1.2. Evidentiranje i praćenje žalbi potrošača	Uprava za inspekcijske poslove po nadležnim inspekcijama	kontinuirano

	Uprava za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	
1.3 Izveštaj o podacima iz nadzora (na propisanom obrascu) nad primjenom ZZP i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača, u skladu sa Pravilnikom o sadržaju evidencije o podacima iz nadzora i evidencije o žalbama potrošača i njihovom rješavanju („Službeni list CG, broj 34/15)	Uprava za inspekcijske poslove po nadležnim inspekcijama Uprava za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	godišnje
1.4. Izveštaj o pritužbama korisnika usluga/potrošača	Jedinica lokalne samouprave Komunalna preduzeća	Broj podnijetih pritužbi Broj riješenih postupaka po pritužbama Broj usvojenih pritužbi
2. Sistem za praćenje žalbi potrošača		
2.1. Unapređivanje, održavanje i promovisanje Sistema za praćenje žalbi potrošača.	Uprava za inspekcijske poslove (kontakt tačka sistema) u saradnji sa drugim članovima sistema i CEZAP (NVO za zaštitu potrošača) Uprava za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano

2.2. Uključivanje svih članova u rad sistema	Uprava za inspekcijske poslove (kontakt tačka sistema) u saradnji sa drugim članovima sistema	III-IV Q 2017 I-II 2018
2.3. Evidencija i praćenje potrošačkih sporova u vansudskom postupku	Odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova	kontinuirano
2.4. Evidencija i praćenje potrošačkih sporova u sudskom postupku	Sudski savjet (Sekreterijat sudskog savjeta)	kontinuirano
3. Usaglašavanje zakonodavstva		
3.1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača	Ministarstvo ekonomije	2017-2018
3.2. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
3.3. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvima	kontinuirano
4. Unaprijeđenje institucionalnih uslova za uspostavljanje jedinstvenog sistema zaštite potrošača na svim nivoima i jačanje saradnje između subjekata uključenih u sistem zaštite potrošača		
4.1. Dalje unaprijeđivanje informacionog sistema u pravosuđu-praćenje potrošačkih sporova kod sudova	Sudski savjet (Sekretarijat sudskog savjeta)	kontinuirano

4.2. Jačanje kapaciteta resornog ministarstva za zaštitu potrošača		
4.2.1. Edukacija i jačanje kapaciteta u Direkciji za zaštitu potrošača	Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
4.3. Jačanje inspekcija nadležnih za zaštitu potrošača		
4.3.1. Kadrovsko popunjavanje nadležnih inspekcija shodno budžetskim mogućnostima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji), u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Ministarstvom finansija i Upravom za kadrove	III-IV 2017 I-II 2018
4.3.2. Edukacija inspektora u oblasti zaštite ekonomskih interesa potrošača u cilju efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
4.4. Jačanje kapaciteta jedinice lokalne samouprave		
4.4.1. Izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave, odnosno akta o unutrašnjoj sistematizaciji radnih mjesta u nadležnom organu lokalne uprave utvrditi nadležnost obezbjeđivanja uslova za zaštitu potrošača	Predsjednik opštine/Gradonačelnik Starješina nadležnog organa lokalne uprave Komunalno preduzeće	Donijeta Odluka/Akt o unutrašnjoj organizaciji

4.4.2. Edukativne i promotivne aktivnosti na podizanju nivoa svijesti o zaštiti potrošača	Jedinica lokalne samouprave	Broj, vrsta i naziv edukativne/promotivne aktivnosti
5. Podizanje nivoa svijesti o značaju zaštite potrošača		
5.1.Unaprijeđivanje rada Savijeta za zaštitu potrošača	Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
5.2. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom, NVO za zaštitu potrošača, asocijacijama privrednika, medijima i drugim nadležnim organima i insititucijama Uprava za bezbejdnost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
5.3.Usvajanje Plana aktivnosti Privredne komore Crne Gore na promovisanju zaštite potrošača, a u domenu ovog plana predvidjeti i određene aktivnosti kao što su: -praćenje tržišta sa aspekta pojave nepoštenih poslovnih praksi po sektorima i kontinuiranu edukaciju privrednika u ovoj oblasti -sagledavanje mogućnosti revidiranja kodeksa/uzansa, a u cilju zaštite fer konkurencije i potrošača	Privredna komora Crne Gore	kontinuirano

5.4. Saradnja sa relevantnim insitucijama na međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
6. Saradnja i dalje unaprjeđivanje uslova za jačanje i efikasnije funkcionisanje organizacija za zaštitu potrošača (NVO)		
6.1.Podrška u ostvarivanju uloge NVO u skladu sa: -Zakonom o zaštiti potrošača -Nacionalnim programom zaštite potrošača i ovim Akcionim planom	Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
6.2. Finansijska podrška iz Budžeta za prioritetne projekte	Ministarstvo ekonomije	u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača
6.3. Podrška uspostavljanju savjetovališta za zaštitu potrošača od strane jedinica lokalne samouprave	Jedinice lokalne samouprave	Saradnja sa jedinicama lokalne samouprave Saradnja sa Tehnopolisom, Nikšić
6.4.Finansiska podrška NVO za realizaciju projekata u oblasti zaštite potrošača	Jedinice lokalne samouprave	Nazivi projekata i iznos opredjeljenih sredstava
6.5 Uspostavljanje i unaprjeđivanje saradnje NVO sa odgovarajućim međunarodnim organizacijama i institucijama	NVO za zaštitu potrošača	kontinuirano

II Unaprijeđivanje zaštite potrošača u pojedinim oblastima- Bezbjednost proizvoda,Bezbjednost hrane,Trgovina i elektronska trgovina, Turizam i ugostiteljstvo, Javne usluge (zdravstvene usluge, energetika, telekomunikacione i poštanske usluge, komunalne usluge, stanovanje, zaštita prava putnika u prevozu), Zaštita prava potrošača kod upotrebe eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehničkih sredstava, Finansijske usluge (bankarske i druge finansijske usluge, usluge u osiguranju).

II Unaprijeđivanje zaštite potrošača u pojedinim oblastima		
Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Vremenski okvir/indikator
1. Bezbjednost proizvoda		
1.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju bezbjednost proizvoda i nadzor nad tržištem		
1.1.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju bezbjednost proizvoda i nadzor nad tržištem (po godišnjem Opštem programu nadzora proizvoda na tržištu, kao i po obavještenjima o opasnim proizvodima) u skladu sa Uredbom o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Upravom carina i Koordinacionim tijelom za tržišni nadzor Ministarstvo ekonomije i Uprava za inspekcijske poslove	Kontinuirano Izmjena navedene Uredbe III kvartal 2017. godine
1.1.2. Izvještaj o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu, uključujući i podatke iz tržišnog nadzora po obavještenjima o opasnim proizvodima, na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje

1.2. Jačanje kapaciteta inspekcija nadležnih za nadzor nad tržištem		
1.2.1. Kadrovsko popunjavanje nadležnih inspekcija shodno budžetskim mogućnostima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji, u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Ministarstvom finansija i Upravom za kadrove	III-IV 2017 I-II 2018
1.2.2. Edukacija inspektora u oblasti bezbjednosti proizvoda i tržišnog nadzora, u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
1.2.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
1.3.Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
1.3.1. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda	Ministarstvo ekonomije	III Q 2017
1.3.2. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
1.3.3. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

1.4.Razmjena podataka o opasnim proizvodima		
1.4.1. Unapređivanje i održavanje Sistema za razmjenu podataka o opasnim proizvodima i potpuno uključivanje ostalih korisnika sistema i jačanje resursa sistema	Uprava za inspekcijske poslove – Tržišna inspekcija (kontakt tačka sistema) u saradnji sa drugim korisnicima Sistema i Koordinacionim tijelom za tržišni nadzor	kontinuirano
1.4.2. Izvještaj o funkcionisanju sistema za razmjenu podataka o opasnim proizvodima – podnosi se Vladi Crne Gore	Uprava za inspekcijske poslove – Tržišna inspekcija (kontakt tačka sistema) u saradnji sa Koordinacionim tijelom za tržišni nadzor	godišnje
1.5. Koordinacija nadzora nad tržištem		
1.5.1. Unapređivanje rada Koordinacionog tijela za tržišni nadzor – obezbijediti administrativno-tehničku podršku	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa drugim organima - članovima Koordinacionog tijela za tržišni nadzor	kontinuirano
1.5.2. Izvještaj o radu Koordinacionog tijela za tržišni nadzor - podnosi se Vladi Crne Gore	Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor	godišnje
1.6.Sprovođenje Strategije tržišnog nadzora		
1.6.1. Edukacija privrednih subjekata (proizvođači, uvoznici, trgovci) o bezbjednosti neprehrambenih proizvoda i značaju nadzora nad tržištem	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom i drugim nadležnim organima i institucijama	kontinuirano

1.6.2. Saradnja sa NVO za zaštitu potrošača i privrednim subjektima – njihovim asocijacijama, u cilju podizanja nivoa svijesti o značaju bezbjednosti neprehrambenih proizvoda i nadzora nad tržištem, kao i saradnja sa drugim relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
2. Bezbjednost hrane		
2.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju bezbjednost hrane		
2.1.1. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o bezbjednosti hrane i drugih zakona iz oblasti poljoprivrede u dijelu zaštite potrošača	Uprava za inspekcijske poslove / Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
2.1.2. Izvještaj o podacima iz nadzora u ovoj oblasti, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača (u dijelu bezbjednosti hrane i drugih zakona iz oblasti poljoprivrede), na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove/ Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	godišnje

2.2.Usaglašavanje zakonodavstva		
2.2.1. Donošenje propisa u skladu sa Strategijom za transpoziciju i implementacijulegislativne Eu u Poglavlju 12 bezbjednsot hvane, veterina i fitosanitarna politika	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
2.2.2. Donošenje podzakonskih akata za Zakon o bezbjednosti hrane	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	Rok propisan zakonom
2.2.3. Učešće u pripremi propisa u ovoj oblasti	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	Rok propisan zakonom
2.3.Jaćanje administrativnih kapaciteta i edukacija		
2.3.1.Uspostavljanje nove strukture za upravljanje rizikom u oblasti bezbjednosti hrane	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	u saglasnosti sa zakonom

2.4. Jačanje kapaciteta inspekcija nadležnih za nadzor nad bezbjednošću hrane		
2.4.1. Jačanje kapaciteta inspekcija (treninzi, obuke i dr.) u cilju efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
2.4.2. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
2.5.Podizanje nivoa svijesti o bezbjednosti hrane		
2.5.1. Saradnja i zajedničke aktivnosti sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima bezbjednosti hrane i zaštite potrošača	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove NVO	kontinuirano
2.5.2. Edukacija privrednih subjekata (proizvođači i trgovci) o bezbjednosti hrane	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u saradnji sa drugim nadležnim organima i institucijama	kontinuirano
2.5.3. Edukacija proizvođača i trgovaca hranom	Privredna komora Crne Gore Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano

2.5.4. Informisanje i edukacija potrošača o kvalitetu proizvoda	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	kontinuirano
2.5.5. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom nivou	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u saradnji sa resornim ministarstvom, NVO za zaštitu potrošača i privrednim subjektima – njihovim asocijacijama	kontinuirano
3. Trgovina		
3.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona kojim se uređuje oblast trgovine (uključujući i elektronsku trgovinu)		
3.1.1. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o unutrašnjoj trgovini, Zakona o elektronskoj trgovini (u vezi sa ZZP-distanciona prodaja), Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda, kao i zakona koji uređuju metrologiju, kontrolu predmeta od dragocenih metala, ograničavanje upotrebe duvanskih proizvoda	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
3.1.2. Izveštaj o podacima iz nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača u ovoj oblasti, na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
3.2. Usaglašavanje zakonodavstva		

3.2.1. Izmjene i dopune Zakona o unutrašnjoj trgovini	Ministarstvo ekonomije	IV Q 2017
3.2.2. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
3.2.3. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvima	kontinuirano
3.3. Jačanje kapaciteta inspekcije u oblasti trgovine		
3.2.1. Kadrovsko popunjavanje nadležnih inspekcija shodno budžetskim mogućnostima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji), u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Ministarstvom finansija i Upravom za kadrove	III - IV Q 2017- I-II Q 2018
3.2.2. Edukacija inspektora (za usluge informacionog društva, za metrologiju i inspektora koji vrše kontrolu prometa roba i usluga) u oblasti elektronske trgovine, u cilju efikasne primjene propisa iz ove oblasti, a samim tim i bolje zaštite potrošača	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom i drugim organima	kontinuirano
3.2.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

3.4. Podizanje nivoa svijesti o elektronskoj trgovini		
3.4.1.Promocija informacionog društva sa aspekta elektronske trgovine	Ministarstvo javne uprave	kontinuirano
3.4.2.Povećanje broja e-servisa	Ministarstvo javne uprave	kontinuirano
3.4.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom, NVO za zaštitu potrošača, asocijacijama privrednika i drugim nadležnim organima i institucijama	kontinuirano
4. Turizam i ugostiteljstvo		
4.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona kojim se uređuje turistička i ugostiteljska djelatnost		
4.1.1. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o turizmu, Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda, Zakona o raftingu, Zakona o skijalištima i drugih propisa u oblasti turističke djelatnosti, uključujući i ZZP	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

4.1.2. Izvještaj o podacima iz nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača, na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
4.2. Usaglašavanje zakonodavstva		
4.2.1. Izrada Predloga zakona o turizmu i ugostiteljstvu (prenošenje Direktive o putnim aranžmanima, aranžmanima za odmore i aranžmanima za organizovana putovanja, i Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu)	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	IV Q 2017. godine
4.2.2. Izrada podzakonskih akta na osnovu Zakona -Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju knjige prigovora -Pravilnik o metodologiji neevidentiranog turističkog prometa	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	rokovi utvrđeni zakonom II Q 2018. godine
4.2.3. Unapređenje softverskog rješenja Centralnog turističkog registra (CTR) i Jedinstvene evidencije turističkog prometa (JETP)	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija, Poreska uprava	u kontinuitetu
4.2.4. Usaglašavanje propisa iz oblasti turizma i ugostiteljstva sa ZUP-om	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	u zakonskom roku
4.2.5. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

4.2.6. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvima	kontinuirano
4.3. Jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija		
4.3.1. Savjet za praćenje turističkog razvoja i pripremu i praćenje turističkih sezona	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
4.3.2. Dalje unaprijeđenje sistema za rješavanje reklamacija nezadovoljnih turista putem call centra (broj 1300) - povećanje broja operatera sa znanjem više jezika u cilju davanja informacija na više jezika	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
4.4. Jačanje kapaciteta inspekcije nadležne za nadzor u oblasti turizma i ugostiteljstva		
4.4.1. Kadrovsko popunjavanje nadležne inspekcije shodno budžetskim sredstvima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji), u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Ministarstvom finansija i Upravom za kadrove	II Q 2017
4.4.2. Edukacija inspektora u oblasti turizma i ugostiteljstva, u cilju efikasne zaštite potrošača u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom	kontinuirano

4.4.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
4.5.Podizanje nivoa svijesti potrošača kao korisnika usluga u turizmu i ugostiteljstvu		
4.5.1. Razmjena informacija call-centra sa servisom informacija 1180 i drugim informacionim sistemima	NTO CG i Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
4.5.2. Pružanje pravovremenih i kvalitetnih informacija u oblasti turizma i ugostiteljstva	NTO CG i Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
4.5.3. Podizanje nivoa svijesti potrošača o njihovim pravima i obavezama iz ove oblasti putem informisanja potrošača	NTO CG i Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa nadležnim institucijama i NVO za zaštitu potrošača	kontinuirano
4.5.4. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom, NVO za zaštitu potrošača, asocijacijama privrednika, medijima i drugim nadležnim organima i institucijama	kontinuirano
5.JAVNE USLUGE		
5.1.Zdravstvene usluge		

5.1.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju oblast zdravstvenih usluga		
5.1.1.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju zdravstvenu zaštitu i prava pacijenata, kao i drugih zakona koji uređuju oblast zdravstvenih usluga	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.1.1.2. Izvještaj o podacima iz nadzora u oblasti zdravstvenih usluga, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača u ovoj oblasti, na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
5.1.2. Usaglašavanje zakonodavstva		
5.1.2.1. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.1.2.2. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.1.3. Jačanje administrativnih kapaciteta		
5.1.3.1. Sprovođenje Program obuke u oblasti komunikacijskih vještina za ciljne grupe – zaposlene u zdravstvu (doktori, medicinske sestre, nemedicinsko osoblje).	Ministarstvo zdravlja Centar za nauku kliničkog centra Crne Gore Institut za javno zdravlje	kontinuirano
5.1.4. Jačanje inspekcija za sprovođenje nadzora u oblasti zdravstvenih usluga		

5.1.4.1. Kadrovsko popunjavanje nadležnih inspekcija shodno budžetskim sredstvima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji), u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa Ministarstvom finansja i Upravom za kadrove	II Q 2017
5.1.4.2. Edukacija inspektora u oblasti zdravstvenih usluga, u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom	kontinuirano
5.1.4.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.1.5.Podizanje nivoa svijesti potrošača- korisnika zdravstvenih usluga		
5.1.5.1. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom, NVO za zaštitu potrošača i drugim nadležnim organima i institucijama	kontinuirano
5.2. Energetika		
5.2.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju oblast energetike i efikasnog korišćenja energije		

5.2.1.1.Primjena: -Zakon o energetici - Zakon o efikasnom korišćenju energije	Regulatorna Agencija za energetiku Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
5.2.1.2.Program za subvencioniranje ugroženih potrošača za električnu energiju	Ministarstvo rada i socijalnog staranja Ministarstvo ekonomije Ministarstvo finansija Elektroprivreda Crne Gore	kontinuirano
5.2.1.3. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o energetici, Zakona o efikasnom korišćenju energije i podzakonskih akata, kao i Zakona o zaštiti potrošača u dijelu električne energije, nafnih derivata (kvalitet i cijene), a sve u cilju efikasne zaštite potrošača u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.2.1.4. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o metrologiji u dijelu mjernih instrumenata za korišćenja električne energije i nafnih derivata i biogoriva	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.2.1.5. Izvještaj o podacima iz nadzora nad sprovođenjem zakona iz ove oblasti sa aspekta zaštite potrošača na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
5.2.1.6.Izvještaj o podacima iz nadzora nad sprovođenjem zakona iz ove oblasti u dijelu nadležnosti vezane za aspekt	Regulatorna Agencija za energetiku	godišnje

zaštite potrošača, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača		
5.2.2.Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
5.2.2.1.Donošenje podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa	Ministarstvo ekonomije Regulatorna Agencija za energetiku Crnogorski operator tržišta električne energije	U rokovima koji su predviđeni ovim zakonima
5.2.2.2.Donošenje propisa iz oblasti energetske efikasnosti	Ministarstvo ekonomije Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Za naredni period se planira donošenje određenog broja podzakonskih akata kojima se uređuje označavanje energetske efikasnosti i zahtjevi za ekodizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije
5.2.2.3.Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.2.2.4.Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.2.3.Jaćanje administrativnih kapaciteta		

5.2.3.1. Jačanje službe kod snabdjevača električne energije u cilju unaprijeđenja zaštite potrošača	Ministarstvo ekonomije Regulatorna Agencija za energetiku Elektroprivreda Crne Gore Crnogorski elektrodistributivni sistem D.O.O	kontinuirano
5.2.3.2. Obuka tržišnih inspektora za implementaciju pravilnika kojim se uređuje označavanje energetske efikasnosti i zahtjevi za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije	Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
5.2.4. Jačanje inspekcija nadležnih za nadzor u oblasti energetike		
5.2.4.1. Kadrovsko popunjavanje nadležnih inspekcija shodno budžetskim sredstvima (popuna upražnjenih radnih mjesta inspektora po važećem aktu o sistematizaciji i izmjena akta o sistematizaciji), u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske u saradnji sa Ministarstvom finansja i Upravom za kadrove	kontinuirano
5.2.4.2. Edukacija inspektora u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom	kontinuirano
5.2.4.3. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

5.2.5. Podizanje nivoa svijesti u oblasti energetike i energetske efikasnosti

5.2.5.1 Poštovanje propisanih obaveza: - prilikom promjene tarifa, utvrđivanje cijena električne energije; - naknade štete potrošačima za nekvalitetnu isporučenu električnu energiju i za nezakonito isključenje sa električne mreže.	Regulatorna Agencija za energetiku Elektroprivreda Crne Gore Crnogorski elektrodistributivni sistem D.O.O NVO	kontinuirano
5.2.5.2. Primjena Zakona o energetici i pravila o snabdijevanju električnom energijom: - o obnovljivim i alternativnim izvorima energije; - o energetske efikasnosti i uštedi energije.	Ministarstvo ekonomije Regulatorna Agencija za energetiku Elektroprivreda Crne Gore Crnogorski elektrodistributivni sistem D.O.O NVO	kontinuirano
5.2.5.3. Intenzivna informativna kampanja sa ciljem podizanja svijesti o značaju energetske efikasnosti	Ministarstvo ekonomije, NVO, bankarski sektor, preduzeća za stanovanje i privredni subjekti	kontinuirano

5.3. Elektronske komunikacije i poštanske usluge

5.3.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga

5.3.1.1. Nadzor nad sprovođenjem Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o poštanskim uslugama (aspekt zaštite potrošača - korisnika ovih usluga)	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.3.1.2. Izvještaj o podacima iz nadzora nad sprovođenjem zakona iz ove oblasti sa aspekta zaštite potrošača na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
5.3.1.3. Izvještaj o podacima iz nadzora nad sprovođenjem zakona iz ovih oblasti u dijelu nadležnosti vezane za aspekt zaštite potrošača, uključujući i podatke po žalbama potrošača	Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost	polugodišnje /godišnje
5.3.2. Usaglašavanje zakonodavstva		
5.3.2.1. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.3.2.2. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.3.3 Podizanje nivoa svijesti korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga		
5.3.3.1. Izrada informativnih materijala u dijelu elektronskih komunikacionih usluga sa odgovarajućim sadržajima namenjene potrošačima	Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost /NVO	kontinuirano

5.3.3.2. Informisanje potrošača o pravima i načinu ostvarivanja prava putem sredstava javnog informisanja (dnevna štampa, TV i radio emisije i putem veb stranice)	Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost /NVO	kontinuirano
5.3.4. Jačanje inspekcije nadležne za nadzor u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti		
5.3.4.1. Edukacija inspektora u cilju sprovođenja efikasnog nadzora nad primjenom zakona iz ove oblasti	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa resornim ministarstvom	kontinuirano
5.3.4.2. Saradnja sa relevantnim institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.4. Komunalne usluge		
5.4.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona i sprovođenje propisa kojima se uređuju komunalne usluge		
5.4.1.1. Implementacija propisa is oblasti komunalne djelatnosti u cilju ostvarivanja kvalitetnih usluga	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
Nadzor nad sprovođenjem propisa is oblasti komunalnih djelatnosti (usluge vodosnabdijevanja i odvoza otpada)	Jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo održivog razvoja i turizma.	kontinuirano

	Uprava za inspekcijske poslove preko inspekcija nadležnih za kontrolu računa i mjernih instrumenata	
Nadzor nad sprovođenjem Zakona o upravljanju otpadom u dijelu posebnih vrsta otpada (otpadne baterije i akumulatori, otpadna električna i elektronska oprema, otpadna ambalaža, otpadna vozila, otpadne gume i otpadna ulja)	Uprava za inspekcijske poslove preko nadležnih inspekcija, Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
5.4.1.2. Nadzor nad sadržinom-iznosom računa za usluge vodosnabdijevanja i odvoza smeća, kao i za druge komunalne usluge	Uprava za inspekcijske poslove Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
5.4.1.3. Izvještaj o podacima iz nadzora, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača u ovoj oblasti, na utvrđenom obrascu	Uprava za inspekcijske poslove	godišnje
Način realizacije aktivnosti: Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u stalnoj komunikaciji sa jedinicama lokalne samouprave u cilju stvaranja uslova za bolje obavljanje komunalnih djelatnosti i podizanja nivoa komunalnih usluga. Ministarstvo je obezbijedilo povoljne kreditne aranžmane i bespovratna sredstva iz fondova EU i drugih izvora za potrebe izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće komunalne infrastrukture. Kroz propise čija izrada je u toku, Ministarstvo nastoji da uredi odnose u obavljanju komunalnih usluga na način koji će obezbijediti što veći nivo usluga uz što manju cijenu. Uspostavljanjem sistema upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume), obezbijediće se funkcionisanje sistema upravljanja pomenutim posebnim vrstama otpada i efikasnog inspekcijskog nadzora i na taj postepeno ispunjavanje ciljeva koji su navedeni u Zakonu o upravljanju otpadom.		

5.4.2. Kontrola taximetara		
Nadzor nad pružanjem taksi usluga sa aspekta ispravnosti taksimetara i u vezi sa Zakonom o zaštiti potrošača	Uprava za inspekcijske poslove preko preko inspekcije nadležne za kontrolu mjernih instrumenata	kontinuirano
5.4.3. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
5.4.3.1.Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Zajednica opština Crne Gore Jedinice lokalne samouprave	IV Q 2017. godine
5.4.3.2.Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Zajednica opština Crne Gore Jedinice lokalne samouprave	IV Q 2017. godine
5.4.3.3.Podzakonski akti na osnovu Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Rok utvrđen zakonom
5.4.3.4.Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o upravljanja otpadom	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	III Q 2018

5.4.3.5. Iniciranje izmjena i dopuna, kao i donošenja novih propisa u ovoj oblasti	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
5.4.3.6. Učešće u pripremi propisa	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Način realizacije aktivnosti: a) Zakon o komunalnim djelatnostima je donesen. b) Zakon o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja je donesen. c) MORiT će u propisanom roku, u saradnji sa ostalim nosiocima aktivnosti do kraja 2017. godine donijeti sva podzakonska akta koja su predviđena Zakonom komunalnim djelatnostima i Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja, kao i Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. Samo jedan podzakonski akt, saglasno Zakonu o upravljanju komunalnim otpadnim vodama će biti donesen u 2018. godini. Na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima predviđena je izrada sljedećih podzakonskih akata koje donosi Vlada CG, Ministarstvo i Regulatorna agencija za energetiku (kao regulatorno tijelo za oblast vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama): - Pravilnik o bližim uslovima i načinu vođenja registra vršilaca komunalnih djelatnosti i izdatih rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje komunalnih djelatnosti; - Pravilnik o sadržaju godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti i godišnjeg izvještaja o realizaciji godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti; - Pravilnik o minimumu kvaliteta i obimu poslova za obavljanje komunalnih djelatnosti; - Tehnički uslovi za komunalnu infrastrukturu, opremu i sredstva koji se koriste za obavljanje komunalnih djelatnosti; - Pravilnik o podacima, rokovima, načinu dostavljanja i metodologiji obrade podataka koji su predmet monitoringa komunalnih djelatnosti - Uredba o elementima i metodologiji za određivanje cijene komunalne usluge. Podzakonski akti koje donose jedinice lokalne samouprave donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa koji se donose na državnom nivou, izuzev podzakonskog akta koji se odnosi na utvrđivanje komunalne naknade koji se može donijeti ranije. U toku su aktivnosti vezane za izradu ovih podzakonskih akata. Formirane su ili je u toku imenovanje članova za pojedine radne grupe koje će raditi na izradi navedenih podzakonskih akata. Za neka od navedenih akata već su urađeni nacrti ili radne verzije. Angažovani su i strani eksperti za izradu podzakonskih akata koje treba da donese Regulatorna agencija za energetiku. Na osnovu Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja donijeće se sljedeći podzakonski akti: - Odluka o osnivanju privrednog društva koje obavlja djelatnost regionalnog vodosnabdijevanja;		

- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o količinama zahvaćene i isporučene vode iz sistema regionalnog vodosnabdijevanja i evidencije o korišćenju izvorišta, načinu i rokovima čuvanja evidencije i dokumentacije i sadržaju inforamcionog sitema regionalnog vodosnabdijevanja;
- Pravilnik o metodologiji za određivanje cijene usluge regionalnog vodosnabdijevanja;
- **Uredba o načinu obračuna posebne naknade na investicije za izgradnju ili rekonstrukciju objekata na Crngorskom primorju.**

redba o načinu obračuna posebne naknade na investicije za izgradnju ili rekonstrukciju objekata na Crngorskom primorju je već donesena, a u toku su aktivnosti vezane za izradu ostalih podzakonskih aktata. Formirane su ili je u toku imenovanje članova za pojedine radne grupe koje će raditi na izradi navedenih podzakonskih akata. Urađen je i Nacrt odluke o osnivanju privrednog društva koje obavlja djelatnost regionalnog vodosnabdijevanja. U postupku je formiranje radnih grupa za izradu preostala dva podzakonska akta.

d) MORiT će u propisanom roku, u saradnji sa ostalim nosiocima aktivnosti do kraja 2018. godine donijeti sva podzakonska akta koja su predviđena i Zakonom o izmjenama i dopunama zakona upravljanju otpadom objavljen u ("Službenom listu CG", broj 39/16).

Komentar: U periodu jun 2016 – jun 2017. godine donešeni su:

1. Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva („Službeni list CG“, broj 78/16).
2. Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada, listi klasifikacije otpada i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih dozvola ("Službeni list Crne Gore", broj 83/16).
3. Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 83/16).
4. Uredba o kriterijumima za prestanak statusa otpada od gvožđa, čelika, aluminijuma, bakra i stakla ("Službeni list Crne Gore", broj 26/17).

5.4.4.Unaprijeđenje komunalnih usluga u cilju zaštite životne sredine

5.4.4.1. Državnim planom upravljanja otpadom predložene su tri opcije za upravljanje otpadom: 1. Formiranje jedinstvenog regiona za upravljanje otpadom 2. Tri regiona za upravljanje otpadom 3. Pet regiona za upravljanje otpadom	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Kontinuirano u skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom
--	--	---

5.4.4.2. Uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume)	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine	kontinuirano
5.4.4.3. Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukcija i proširenje kanalizacionih mreža (Bar, Herceg Novi, Tivat, Kotor, Ulcinj, Cetinje, Nikšić, Bijelo Polje, Berane, Plav, Pljevlja, Žabljak, Plužine)	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine	kontinuirano
5.4.4.4. Povećanje kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine poboljšanjem upravljanja otpadom u Crnoj Gori.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Realizacija: a) U dijelu infrastrukture za oblast upravljanja otpadom izgrađene su: regionalne deponije neopasnog otpada u Podgorici i Baru; reciklažni centri u Podgorici i Herceg Novom; postrojenje za obradu otpadnih vozila u Podgorici (2), Beranama, Cetinju i Nikšiću (3); transfer stanica u Kotoru i Herceg Novom; reciklažna dvorišta u Podgorici (5), Herceg Novom (1) i Kotoru (1). U opštini Žabljak otvorena je sortirnica otpada (reciklažno dvorište sa transfer stanicom). U opštini Kotor otvorena je prva kompostana u Crnoj Gori za rješavanje pitanja upravljanja zelenim otpadom u opštinama Kotor, Tivat, Budva i Herceg Novi. U opštini Berane instalirano je postrojenje za obradu medicinskog otpada sakupljenog sa teritorije opština: Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Pljevlja, Berane, Rožaje, Andrijevica i Plav i u Glavnom gradu Podgorici. b) Uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada (otpadne baterije i akumulatori, električna i elektronska oprema, ambalaža, vozila i automobilske gume) dovešće do postepenog ispunjavanja ciljeva koji su navedeni u Zakonu o upravljanju otpadom i samim tim unapređenju zaštite životne sredine.		

c) *U oblastima vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama u periodu jul 2017- jun 2018. godine planirane su sljedeće aktivnosti:*

- U opštini Herceg Novi biće pušteni u rad postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizaciona i vodovodna mreža.
- U opštini Bar završiće se aktivnosti na izgradnji vodovodne i kanalizacione mreže, dijela atmosferske kanalizacija, pumpne stanice i rezervoara "Šušanj 2".
- Nastaviće se aktivnosti na rješavanju hitnih investicionih mjera u sistemu za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda i poboljšanje uslova životne sredine u opštinama Kotor, Tivat i Herceg Novi.
- U opštini **Pljevlja** nastavak aktivnosti na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, završetak izvođenje radova i početak perioda za testiranje rada postrojenja.
- U opštini **Danilovgrad** nastavak aktivnosti na obezbjeđivanju pretpostavki za objavu javnih poziva za izbor izvođača radova. Predviđeno je da se projekti realiziraju iz sredstava obezbijeđenih iz kreditnog aranžmana sa Evropska banka za obnovu i razvoj.
- U **Prijestonici Cetinje** nastavak aktivnosti na pripremi tenderskog dosijea za projektovanje i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, izrada glavnog projekta tunela Belveder i sanacija ponora atmosferskih voda iz Cetinjskog polja.
- U opštini **Berane** nastavak aktivnosti naizvođenju radova na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnji kanalizacione mreže. Predstoji izvođenje radova na izgradnji elemenata vodovodne mreže.
- U opštini **Bijelo Polje** nastavak aktivnosti na izgradnji dijela kanalizacione mreže koji se finansira iz IPA 2011 sredstava i stvaranje preduslova za objavu tendera za projektovanje i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.
- U opštini **Rožaje** nastavak aktivnosti po pitanju izrade i revizije izmjena i dopuna Idejnog projekta, kao i nastavak aktivnosti po pitanju stvaranja preduslova za objavu tendera, koje između ostalog uključuju i definisanje izvora i model finansiranja.
- U opštini **Ulcinj** nastavak aktivnosti po pitanju stvaranja preduslova za objavu tendera i sprovođenje tenderskog postupka.
- U opštini **Plav** nastavak aktivnosti po pitanju stvaranja preduslova za objavu tendera koje između ostalog uključuju i definisanje izvora i model finansiranja.
- U opštini **Kolašin** nastavak aktivnosti na stvaranju preduslova za objavu tendera, koje između ostalog uključuju i definisanje izvora i model finansiranja
- U okviru projekta "Unapređenje sistema vodosnabdijevanja u Prijestonici **Cetinje**" predstoji nastavak aktivnosti na realizaciji hitnih mjera.
- U opštini **Andrijevica** nastavak aktivnosti na rekonstrukciji segmenta glavnog dovoda vode u dužini od 4,5 km.
- U opštini **Plužine** nastavak aktivnosti na stvaranju pretpostavki za pripremu projektne dokumentacije.

d) Za sve nadležne institucije treba ojačati administrativne kapacitete za oblast upravljanja otpadom, posebno za implementaciju EU zakonodavstva. U Studiji za jačanje administrativnih kapaciteta za unapređenje nadzora, finansiranja i koordinacije obaveza u oblasti životne sredine u Crnoj Gori je navedeno da je jedno od potencijalnih rješenja za jačanje kapaciteta administracije u domenu pripreme i upravljanja infrastrukturnih projekata u oblasti upravljanja otpadom, bilo da PROCON bude u okviru Ministarstva održivog razvoja i turizma, ali ova inicijativa nije prihvaćena. Navedena institucija ima značajnu ulogu u procesu implementacije obaveza iz oblasti upravljanja otpadom, usljed čega bi specijalizacija kadrova u ovoj oblasti trebala da bude prioritet. Vlada Crne Gore će vrlo brzo ponovo razmatrati ovu mogućnost.

Kada je riječ o oblasti upravljanja otpadom, interna podjela nadležnosti za EU propise u oblasti upravljanja otpadom je izvršena na način da četiri zaposlena u Ministarstvu održivog razvoja i turizma prati po nekoliko EU propisa.

Takođe, u pomenutoj studiji navedeno je da, imajući u vidu kompleksnost oblasti upravljanja otpadom, dinamiku zakonskog usklađivanja, implementacione zahtjeve i izvjesne tranzicione periode, potrebu strateškog i finansijskog planiranja i infrastrukturne projekte koji će nužno biti realizovani u procesu aproksimacije u cilju postizanja EU standarda, Direkcija za upravljanje otpadom bi trebalo da bude prioritetno ojačana uvođenjem novih radnih mjesta i zapošljavanjem kadrova sa određenim kvalifikacijama, uključujući posebno iz oblasti ekonomskih i pravnih nauka, koji trenutno nedostaju u ovoj direkciji.

5.4.5. Podizanje nivoa ekološke svijesti potrošača

5.4.5.1.Sprovođenje pravilnika kojim se regulišu pitanja odlaganja otpada, koji nastaje prilikom rekonstrukcije i adaptacije objekata.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
5.4.5.2.Edukacija za različite ciljne grupe o potrebi upravljanja otpadom u skladu sa zakonom.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine NVO	kontinuirano

Način realizacije aktivnosti:

Realizacija:

- a)** Donešen je Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada ("Službeni list CG", broj 50/12). Jedinice lokalne samouprave će uspostaviti sistem upravljanja građevinskim otpadom.
- b)** U cilju poboljšanja postojećeg stanja u oblasti upravljanja otpadom u Crnoj Gori, pojedine jedinice lokalne samouprave sprovede u značajno većoj mjeri nego do sada: informativno-edukativne kampanje za spriječavanje nastanka otpada i smanjenje količina otpada koje se proizvode, podsticanje selektivnog sakupljanja otpada na mjestu nastanka, i sl.

5.4.6. Donošenje planova upravljanja otpadom proizvođača otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i planom upravljanja otpadom opštine na čijoj teritoriji nastaje otpad	Proizvođači otpada	kontinuirano
5.4.6.1.Donošenje lokalnih planova upravljanja otpadom	Ministarstvo održivog razvoja i turizma i jedinice lokalne samouprave	u skladu sa zakonom
Način realizacije aktivnosti: a) <i>Strategija upravljanja otpadom Crne Gore do 2030. godine i novi Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015-2020. godina Vlada Crne Gore utvrdila je u julu 2015. godine, a pomenuti plan objavljen je u Službenom listu Crne Gore u decembru 2015. godine.</i> b) <i>U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom nakon donošenja novog Državnog plana upravljanja otpadom petnaest (15) jedinica lokalne samouprave objavile su u Službenom listu Crne Gore lokalne planove upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom.</i>		
5.5. Stanovanje		
5.5.1. Sprovođenje propisa iz oblasti stanovanja		
5.5.1.1.Sprovođenje Zakona o socijalnom stanovanju	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano
5.5.1.2.Sprovođenje Zakona o održavanju stambenih zgrada	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Uprava za inspekcijske poslove Jedinice lokalne samouprave Komunalne inspekcije jedinice lokalne samouprave	kontinuirano

5.5.2. Usaglašavanje zakonodavstva		
5.5.2.1. Početak primjene Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata koji sadrži odredbe koje definišu postupak, način i uslove legalizacije bespravnih objekata	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Jedinice lokalne samouprave	2017/2018
5.5.2.2. Donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, koje se odnose na postupak, način i uslove legalizacije bespravnih objekata	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Vlada Crne Gore	U rokovima predviđenim zakonom
5.5.2.3. Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Skupština Crne Gore	2017/2018
5.5.3. Podizanje svijesti građana o pravima iz oblasti stanovanja		
5.5.3.1. Sprovođenje komunikacione kampanje u vezi sa Zakonom o legalizaciji neformalnih objekata - Medijska/komunikaciona kampanja koja bi imala za cilj upoznavanje javnosti sa programom regularizacije objekata, kao i podizanje svijesti pojedinaca o benefitima samog procesa	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
5.5.3.2. Sprovođenje komunikacione kampanje sa ciljem podizanja svijesti etažnih vlasnika stambenih zgrada o	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	kontinuirano

očuvanju stambenog fonda i podizanju nivoa kvaliteta stanovanja u stambenim zgradama	Jedinice lokalne samouprave	
5.5.4. Jačanje kapaciteta		
5.5.4.1.Organizacija treninga i radionica u cilju obuke službenika jedinica lokalne samouprave za sprovođenje propisa kojima se uređuje legalizacija neformalnih objekata	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Jedinice lokalne samouprave	2017-2018
5.5.4.2. Organizovanje treninga/radionica u cilju obuke službenika jedinica lokalne samouprave, inspektora za stanovanje i komunalnih inspektora za sprovođenje i vršenje nadzora nad sprovođenjem Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Uprava za inspekcijske poslove Jedinice lokalne samouprave Komunalne inspekcije jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
5.5.4.3.Sprovođenje treninga i radionica u cilju podizanja svijesti o principima urbane obnove i energetske efikasnosti u stanovanju	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
5.5.4.4.Sprovođenje obuka za službenike jedinica lokalne samouprave za sprovođenje Zakona o socijalnom stanovanju	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Jedinice lokalne samouprave	kontinuirano
5.6. Zaštita prava putnika u prevozu		

5.6.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju područje prevoza putnika		
5.6.1.1. Obezbeđivanje pune primjene propisa u cilju ostvarivanja propisanog kvaliteta usluga	MSP	kontinuirano
5.6.1.2. Nadzor nad sprovođenjem propisa iz oblasti prava putnika i zakona koji uređuju predmetno područje (aspekt zaštite potrošača) i u vezi sa ZZP	Inspekcija za drumski saobraćaj Inspekcija za željeznički saobraćaj	kontinuirano
5.6.1.3. Izvještaj o podacima iz nadzora uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača u ovoj oblasti, na utvrđenom obrascu	Inspekcija za drumski saobraćaj Inspekcija za željeznički saobraćaj	godišnje
5.6.2. Informisanje korisnika usluga u prevozu o njihovim pravima	MSP NVO drugi nadležni organi	kontinuirano
5.7. Zaštita prava potrošača kod upotrebe eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehničkih sredstava		
5.7.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju predmetno područje		
5.7.1.1. Nadzor nad sprovođenjem zakona koji uređuju predmetno područje (aspekt zaštite potrošača) i u vezi sa ZZP	MUP	kontinuirano

5.7.1.2.Izvještaj o podacima iz nadzora u ovoj oblasti uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača, na utvrđenom obrascu	MUP	godišnje
6. Finansijske usluge		
6.1.Bankarske i druge finansijske usluge		
6.1.1.Sprovođenje propisa koji uređuju ovu oblast		
6.1.1.1.Evidencija kreditora, kreditnih posrednika i drugih subjekata, pružalaca finansijskih usluga potrošačima	Centralna banka Crne Gore	kontinuirano
6.1.1.2.Evidencija kreditora i kreditnih posrednika koji pružaju usluge kreditiranja, odnosno posredovanja pri kreditiranju potrošača	Ministarstvo ekonomije	kontinuirano
6.1.1.3.Nadzor nad sprovođenjem Zakona o potrošačkim kreditima i podzakonskim aktima	Uprava za inspekcijske poslove Centralna banka Crne Gore	kontinuirano
6.1.1.4. Utvrđivanje obrazaca za praćenje podataka iz nadzora nad primjenom propisa iz ove oblasti, uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača	Uprava za inspekcijske poslove	IV Q 2017. godine
6.1.1.5. Izvještaj o podacima iz nadzora u ovoj oblasti uključujući i podatke iz nadzora po žalbama potrošača	Uprava za inspekcijske poslove Centralna banka Crne Gore	polugodišnje/godišnje

6.1.2. Usaglašavanje zakonodavstva (donošenje novih i revizija postojećih propisa)		
6.1.2.1. Kontinuirano usklađivanje postojeća zakonodavna rješenja sa relevantnim propisima EU	Centralna banka Crne Gore	kontinuirano
6.1.2.2. Učešće u pripremi propisa iz oblasti potrošačkih kredita	Uprava za inspekcijske poslove	Rok propisan zakonom
6.1.3. Unaprijeđenje bankarskih i drugih finansijskih usluga		
6.1.3.1. Jačanje kapaciteta - institucija na sprovođenju Zakona o potrošačkim kreditima i propisa o zaštiti potrošača u bankarskom sektoru - unaprijeđenje kapaciteta - stručnih službi bankarskog ombudsmana	Centralna banka Crne Gore Ministarstvo finansija Udruženje banaka Bankarski ombudsman	kontinuirano
6.1.4. Jačanje kapaciteta inspekcije za nadzor u oblasti potrošačkih kredita		
6.1.4.1. Jačanje kapaciteta inspekcije (treninzi, obuke i dr), u cilju efikasnog nadzora nad sprovođenjem Zakona o potrošačkim kreditima na području realnog sektora	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano

6.1.5. Podizanje svijesti u oblasti potrošačkih kredita		
Podizanje nivoa svijesti potrošača o njihovim pravima i obavezama iz ove oblasti putem sredstava informisanja	Uprava za inspekcijske poslove u saradnji sa nadležnim institucijama i NVO za zaštitu potrošača	kontinuirano
6.1.6. Informisanje javnosti o pravima potrošača u bankarskom sektoru	Centralna banka Crne Gore Udruženje banaka Banke NVO	kontinuirano
6.2. Usluge u osiguranju		
6.2.1. Implementacija Zakona o osiguranju, Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju i drugih propisa	Agencija za nadzor osiguranja	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Evidentiranje i rješavanje prigovora osiguranika i trećih oštećenih lica na rad društava za osiguranje i drugih pružalaca usluga u osiguranju. Prosljeđivanje uočenih nepravilnosti, koje nijesu u nadležnosti Agencije za nadzor osiguranja, drugim nadležnim organima. Davanje i objavljivanje mišljenja o primjeni Zakona o osiguranju, Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju i podzakonskih akata, u dijelu koji se odnosi na način i uslove pod kojima se pružaju usluge osiguranja. Mišljenja se objavljuju na internet stranici Agencije.		

6.2.2. Licenciranje ovlaštenih zastupnika i posrednika	Agencija za nadzor osiguranja	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Ispit za obavljanje poslova zastupanja odnosno posredovanja u osiguranju se organizuje dva puta godišnje, u skladu sa Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju. Postoji mogućnost organizovanja i vanrednog roka. Položen ispit uslov je za angažovanje zastupnika u banci odnosno društvu za zastupanje u osiguranju, kao i za angažovanje posrednika u društvu za posredovanje.		
6.2.3. Upoznavanje korisnika usluga osiguranja sa novinama u oblasti osiguranja	Agencija za nadzor osiguranja	kontinuirano
Način realizacije aktivnosti: Agencija izvještava javnost o svojim aktivnostima i događajima od značaja za javnost, odnosno korisnike osiguranja, putem svoje internet strane i štampanih i elektronskih medija. U pitanju su informacije o: izmjenama osiguranih suma po Zakonu o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, primjeni bonus-malus sistema, mišljenja o primjeni regulative iz oblasti osiguranja, organizovanju ispita, organizovanju obuka, stručnih skupova, konferencija i okruglih stolova.		

III Obrazovanje i informisanje potrošača

Obrazovanje (savjetovanja, edukacija, istraživanje, literatura), Informisanje potrošača, Revizija propisa koji uređuju oblast zaštite potrošača

III Obrazovanje i informisanje		
Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Vremenski okvir/indikator
1. Edukacija		
1.2. Edukacija direktora, nastavnika i stručnih saradnika	Zavod za školstvo	IV Q 2017 – III Q 2018
Način realizacije aktivnosti: Na osnovu akreditovanog programa realizovaće se obuke za direktore, nastavnike i stručne saradnike u cilju kvalitetne realizacije ciljeva ove međupredmetne oblasti kroz primjenu savremenih i aktivnih metoda u nastavi.		
1.3. Istraživanje		
Istraživanje efekata nastavne međupredmetne oblasti zaštite potrošača	Zavod za školstvo	I i II Q 2018. godine
1.4. Literatura		
Priručnik-vodič za nastavnike	Zavod za školstvo	III Q 2017. godine

2. Informisanje potrošača

2.1. Pružanje odgovora na pitanja potrošača iz oblasti zaštite ekonomskih interesa potrošača i bezbjednosti proizvoda	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
2.2. Saradnja sa NVO sektorom za zaštitu potrošača, u cilju informisanja potrošača o njihovim pravima i načinu rješavanja njihovih žalbi u upravnom postupku	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano
2.3. Saradnja sa medijima u cilju informisanja potrošača i ažuriranje informacija na sajtovima www.uip.gov.me , www.ti.gov.me i www.potrosac.me .	Uprava za inspekcijske poslove	kontinuirano